

Šifra kandidata:
A jelölt kód száma:

Državni izpitni center

M 1 1 1 5 0 1 1 2 M

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA FÖLDRAJZ

== Izipitna pola 2 ==

2. feladatlap

Geografija Slovenije in Madžarske
Szlovénia és Magyarország földrajza

Ponedeljek, 6. junij 2011 / 80 minut

2011. június 6., hétfő / 80 perc

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.

A jelölt két értékelőlapot is kap. A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

**SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA**

Navodila kandidatu so na naslednji strani.

A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne. Barvna priloga ima 2 strani, od tega 1 prazno.

A feladatlap terjedelme 16 oldal, ebből 4 üres. A színes melléklet terjedelme 2 oldal, ebből 1 üres.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpitna pola vsebuje 21 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapokra)!

A feladatlap 21 feladatot tartalmaz. Összesen 40 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntetjük az elérhető pontszámot is.

*Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladatlap** erre kijelölt helyére!*

Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat nulla (0) ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

D1 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

1. Obkrožite črko pred tistim tipom površja, ki ga v Sloveniji ni.

Karikázza be annak a domborzati típusnak a betűjét, amely nem található meg Szlovéniában.

- A Rečno površje. / Folyóvízi domborzat.
 B Ledeniško površje. / Glaciális domborzat.
 C Vetrno površje. / Szél formálta domborzat.
 D Obalno površje. / Parti domborzat.

(1 točka/pont)

2. Z uporabo priloge 1 (Priloga k Izpitni poli 2) ugotovite, katere vrste kamnin glede na nastanek prevladujejo v Sloveniji, in pojasnite, zakaj je površje Slovenije zgrajeno predvsem iz teh kamnin.

Az 1. sz. melléklet (a 2. sz. feladatlap melléklete) felhasználásával állapítsa meg, hogy keletkezésük alapján mely kőzetfajták a legelterjedtebbek Szlovéniában.

Vrsta kamnin / Kőzetfajták: _____

Pojasnitev / Magyarázat: _____

(2 točki/pont)

3. Na črto pred trditev napišite DA, če je pravilna, in NE, če je napačna.

Amennyiben az állítás helyes, írja a vonalra az IGEN szót, illetve a NEM szót, ha az helytelen.

_____ Kraško površje je značilno za SV del Slovenije.
Szlovénia ÉK. részére karsztdomborzat a jellemző.

_____ Površje dolomitnega krasa je dokaj podobno rečnemu.
A dolomítkőzeteken kialakult karsztdomborzat sokban hasonlít a folyóvízi domborzatra.

_____ Dolenjsko podolje je sestavljeno iz niza kraških polj, med katerimi je tudi Babno polje.
Dolenjsko karsztvidékét karsztos poljék sorozata alkotja, közülük tartozik a Babno polje is.
 (2 točki/pont)

4. Imenujte hribovje, ki je v prilogi 1 (Priloga k Izpitni poli 2) označeno s črko A. Iz kakšne vrste kamnin glede na nastanek je zgrajen osrednji del tega hribovja? Pojasnite vpliv kamninske zgradbe na eno od njegovih vodnih značilnosti.

Nevezze meg az 1. sz. mellékleten (a 2. sz. feladatlap melléklete) A betűvel jelölt dombságot. Keletkezését tekintve milyen fajta kőzetből áll e dombság középső része? Magyarázza meg a kőzetszerkezet hatását az egyik vízrajzi jellegzetességére.

Hribovje / Dombság: _____

Vrsta kamnin / Kőzetfajta: _____

Pojasnitev / Magyarázat: _____

(3 točke/pont)

5. Napišite dve razlagi, zakaj so pokrajine iz mehkih karbonatnih kamnin (lapor, fliš, peščenjak, pesek) za življenje človeka večinoma primernejše od tistih, ki jih sestavljajo trde karbonatne kamnine.

Írjon le két magyarázatot arra, hogy általában miért alkalmasabbak a puha karbonátos kőzetekből (márga, flis, homokkő, homok) álló tájak az emberi életvitelre, mint azok a területek, amelyeket kemény karbonátkőzetek alkotnak.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

D2 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

6. Poimenujte štiri naravnogeografske (pokrajinske) enote, ki se stikajo na ozemlju Slovenije.

Nevezze meg azt a négy természetföldrajzi (táj-) egységet, amelyek Szlovénia területén találkoznak.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

(2 točki/pont)

7. Opišite eno prednost in eno slabost geografske lege in položaja Slovenije v Evropi.

Írjon le egy olyan előnyt és egy olyan hátrányt, amely Szlovénia európai földrajzi fekvésének és helyzetének köszönhető.

Prednost / Előny: _____

Slabost / Hátrány: _____

(2 točki/pont)

8. Poimenujte tri jezikovne skupine, v katere uvrščamo jezike, ki jih govori avtohtono prebivalstvo na ozemlju Slovenije.

Nevezzen meg három nyelvcsoportot, ahova a szlovén területen élő őshonos lakosság nyelve tartozik.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki/pont)

9. Opišite dve pravici manjšin v Sloveniji.

Írjon le két kisebbségi jogot Szlovéniában.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

10. Napišite, katero tipično značilnost naše države opisuje besedilo. Pojasnite eno prednost te značilnosti za Slovenijo.

Írja le, országunk mely jellegzetessége van leírva a következő szövegben. Magyarázza meg a Szlovéniára vonatkozó jellegzetességek egyikének előnyét.

Čprav je Slovenija majhna, jo po geografskih merilih le s težavo opišemo na kratko. Če opis zastavimo splošno, izpustimo množico zanimivih podrobnosti, ki dajejo pomemben pečat slovenski pokrajini. In če skušamo najti skupne poteze, ugotovimo, da se lahko na kratkih razdaljah občutno razlikujejo relief, podnebje, vode, rastlinstvo, prst, naselja, narodna, starostna in verska sestava prebivalstva, vrsta kmetijstva, industrijska razvitost, prometna dostopnost, turistična izraba in še številne druge lastnosti pokrajine.

(Vir: Klemenčič, M. M., Lipovšek, I., 2002: Geografija Slovenije 1, str. 8. DZS. Ljubljana)

Značilnost / Jellegzetesség: _____

Prednost / Előny: _____

(2 točki/pont)

E1 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

11. Magyarország felszínén hat nagytájat különböztetünk meg. Húzza alá azt, amelyek a Tiszántúl térségét alkotja!

Madžarsko sestavlja šest makroregij. Podčrtajte regijo, ki ji v celoti pripada Prekottisje.

Északi-középhegység, Dunántúli-dombság, Alpokalja (Nyugat-magyarországi peremvidék), Alföld, Dunántúli-középhegység, Kisalföld.

(1 pont/točka)

12. Írja le, melyik két nagytájjal határos Szlovénia!

Napišite, na kateri dve makroregiji meji Slovenija.

A _____

B _____

(1 pont/točka)

13. *Hasonlítsa össze az Alpokalja és az Alföld természetes növénytakaróját úgy, hogy az alábbi leírások betűjelét írja a táblázat megfelelő helyére!*

Primerjajte naravno rastlinstvo makroregij Alpokalja in Alföld tako, da napišete ustrezne črke spodnjih opisov na pravo mesto v preglednici:

<p>A <i>Gyakoriak a fenyvesek.</i>
Pogosti so iglavci.</p> <p>C <i>Az erdők aránya 7–9%.</i>
Razmerje gozdov je od 7 do 9 %.</p> <p>E <i>Elterjedt a ciklámen, a páfrány.</i>
Razširjene so ciklame in praproti.</p> | <p>B <i>Jellegzetessége a füves puszta.</i>
Travnata „puszta” je njeno značilno rastlinstvo.</p> <p>D <i>Sok a szelídgesztenye, a tölgy és a bükk.</i>
Veliko je domačega kostanja, hrasta in bukve.</p> |
|--|--|

<i>Alpokalja</i>	<i>Alföld</i>

(2 pont/točki)

14. *A Kárpát-medence különféle éghajlati hatások találkozási pontjában fekszik, ennek következtében éghajlata átmeneti jellegű.*

Panonska kotlina leži ob stičišču različnih podnebnih vplivov, zato je njeno podnebje prehodno.

Írja le annak az éghajlati típusnak a nevét, amely leginkább befolyásolja:
Napišite, kateri tip podnebja najbolj vpliva na:

- A *Magyarország északnyugati területeit:*
severozahodne predele Madžarske:

- B *Magyarország délkeleti területeit:*
jugovzhodne predele Madžarske:

(2 pont/točki)

15. *Az éghajlat fontos talajképező tényező. Melyik a legjobb termőtalaj Magyarországon, és hol van leginkább elterjedve?*

Podnebje je pomemben pedogenetski dejavnik. Katera prst je najrodovitnejša na Madžarskem in kje je najbolj razširjena?

Talajtípus / tip prsti: _____

Ebben a régióban van leginkább elterjedve: _____
Regija, kjer je najbolj razširjena:

(2 pont/točki)

16. *Magyarázza meg, hogyan hat az Alpok közelsége az Alpokalja nagytáj éghajlatára és vízrajzára!*

Razložite, kako vpliva bližina Alp na podnebje in vodovje makroregije Alpokalja.

Az éghajlatra / na podnebje: _____

A vízrajzra / na vodovje: _____

(2 pont/točki)

E2 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

17. Magyarországon közel háromezer falu található. A következő százalékok közül karikázza be a falvakban élő lakosság százalékarányát!

Na Madžarskem je približno tri tisoč vasi. Med naštetimi odstotki izberite tistega, ki se nanaša na število prebivalcev na vasi.

~ 10 %, ~ 25 %, ~ 35 %, ~ 45 %, ~ 80 %.

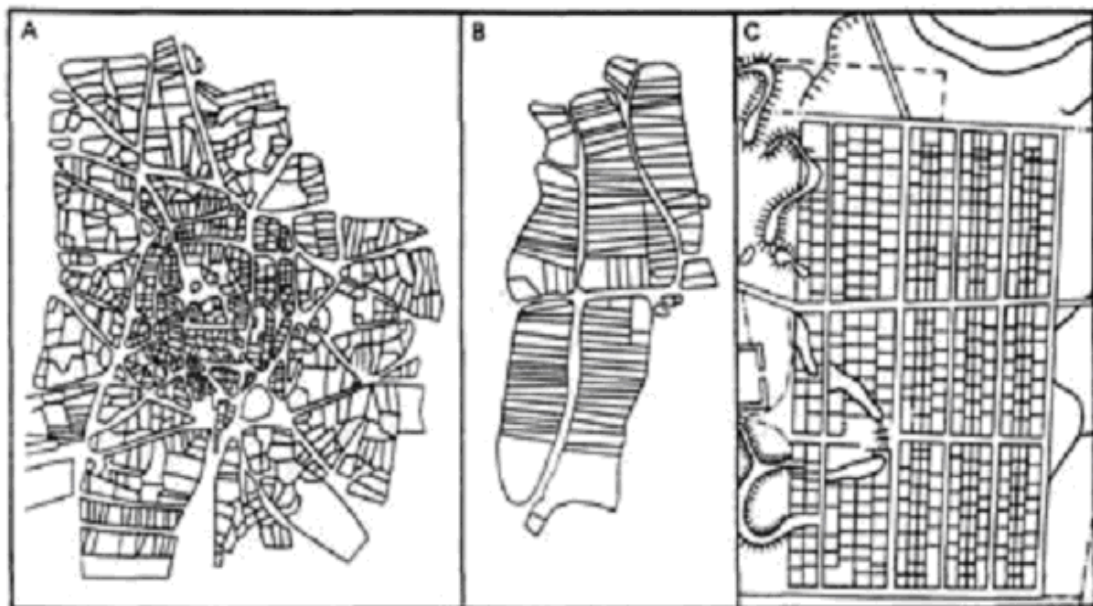
(1 pont/točka)

18. Alaprajzuk szerint több különböző falutípust ismerünk.

Na podlagi tlorisa razlikujemo več različnih tipov vasi.

Írja a példák alá a falu alaprajzának megfelelő nevét!

Pri naslednjih tlorisih napišite, kakšen tip vasi predstavlja dani tloris.

A _____

B _____

C _____

(2 pont/točki)

19. Írja le, milyen településtípus a C ábrán látható falu. Melyik korban keletkeztek az első ilyen falvak a Kárpát-medencében?

Opišite tip naselja pod C in navedite obdobje v katerem je nastalo največ vasi tega tipa v Panonski kotlini.

A településtípus leírása / Opis naselja: _____

Kialakulásának ideje / Obdobje nastanka: _____

(2 pont/točki)

20. Magyarországon sajátos településforma a tanyarendszer. Sorolja fel, melyik tájakon igen gyakori ez a településtípus!

„Tanya” (pristava) je specifična oblika naselja na Madžarskem. Navedite, katere so tiste pokrajine, kjer se zelo pogosto srečujemo s takim tipom naselij.

(1 pont/točka)

21. Röviden írja le, milyen a tanyák világa. Vázolja az ottani életkörülményeket, a népesség összetételét, a lehetőségeket, a gazdálkodást!

Na kratko opišite svet pristav tako, da označite življenjske okoliščine, sestavo prebivalstva, možnosti in gospodarjenje.

(4 pont/točke)

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal